

Handleiding Algemene Semiarts Stage

Versie november 2022

COLOFON

Deze handleiding is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van dr. A.C. Drenth-van Maanen, examinator ASAS met assistentie van B. van Os, semiarts.

Contactgegevens examinator ASAS:

Mevr. Dr. A.C. Drenth-van Maanen, klinisch geriater, opleidingscoördinator master geneeskunde

Mail: a.c.drenth-vanmaanen@umcutrecht.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Leerdoelen & EPA's.....	4
Leerdoelen	4
EPA's en beoordelingsformulieren.....	4
Achtergrond EPA's	5
3. Kwaliteit en Veiligheid	6
Handboek Kwaliteit en Veiligheid	6
Klinische handelingen	6
Voorbehouden handelingen	6
4. Werkvloer.....	7
Begeleiding.....	7
Eigen patiënten	7
Begeleiding jongerejaars coassistenten.....	7
Opdracht Onderwijsstraining	7
5. Bijlages	8
• Planning	8
• Aanwezigheid semiarts op de werkvloer.....	9
• Afwezigheid ASAS	10
• Parttime regels.....	10
• Vergoedingen.....	10

1. Inleiding

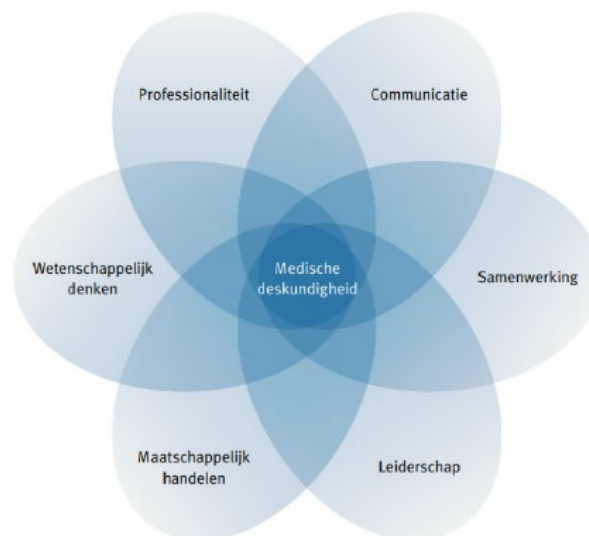
Voor u ziet u de handleiding van de Algemene Semi-Arts Stage, hierna te noemen ASAS. Deze handleiding is bedoeld voor de semiarts tijdens de stage in het laatste jaar van de Master Geneeskunde, als ook voor de lokale begeleiders van de ASAS. In deze handleiding vindt u de (leer)doelen van de ASAS en de eisen waaraan de semiarts en de stageplek moeten voldoen om deze doelen te behalen. Gezien de diverse specialismen die een ASAS plek aanbieden is deze handleiding niet uitputtend en is het de bedoeling dat deze gebruikt wordt als kader voor stageplaats en semiarts. Met de term semiarts wordt een coassistent in het laatste jaar van de opleiding, oftewel schakeljaar, bedoelt. In deze handleiding zult u verwijzingen naar sites vinden waar informatie uitgebreider staat, de informatie die u aldaar zult vinden is altijd leidend over de inhoud van deze handleiding.

De ASAS is een belangrijke stage in de carrière van de aanstormende arts. Kennis en kunde, opgedaan in de studie jaren voorafgaand aan de stage, worden ingezet en zelfstandigheid wordt vergroot. Hopelijk kunt u als semiarts houvast vinden in deze handleiding om de ASAS goed te doorlopen en kunt u als stage aanbieder dit blokboek gebruiken om uw afdeling voor te bereiden om de semiarts goed te begeleiden.

2. Leerdoelen & EPA's

Leerdoelen

Tijdens het schakeljaar werkt de semiarts verder aan het ontwikkelen van de basis competenties die nodig worden geacht voor het functioneren als net afgestudeerd arts¹. De ASAS is een belangrijke stage om aan alle competenties volgens CanMeds (zie afbeelding 1) te werken. De semiarts stelt voorafgaand aan het plangesprek met de lokale begeleider leerdoelen op en neemt deze mee in het actieplan. Hierbij is het van belang dat de semiarts deze SMART opstelt, namelijk Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden.

EPA's en beoordelingsformulieren

In de ASAS moeten een aantal EPA's worden behaald.

Afbeelding 1: CanMEDS competenties

Hieronder zijn EPA's en benodigde scorion formulieren te vinden zoals deze staan beschreven in Overzicht beoordelingsformulieren Scorion op <https://students.uu.nl/gnk/geneeskunde-m/onderwijs/schakeljaar-jaar-3>.

Benodigde formulieren in Scorion	Verplichte aantallen (minimaal)	Naar wie stuur je het formulier?	Opmerkingen
Beschouwing en actieplan	3	Niet vereist, de beoordelaar kan het formulier raadplegen via de overzichtspagina	Invullen voorafgaand aan: 1. planningsgesprek 2. tussenbeoordeling 3. eindbeoordeling
Planningsgesprek	1	Lokale begeleider	
EPA 1 Observatie – Het medisch consult	3	Professional die de te beoordelen activiteit normaliter zelfstandig uitvoert	<u>Let op:</u> minimaal 2 betreffen het management van zaal of spreekuur en zijn afgegeven op superviseniveau 2
EPA 1 Casusbespreking – Het medisch consult	2	Staflid of ouderejaars AIOS	Minimaal 2 afgegeven op superviseniveau 2
EPA 3 Observatie - Begeleiden, informeren en adviseren van patiënten en familie	2	Professional die de te beoordelen activiteit normaliter zelfstandig uitvoert	Minimaal 2 afgegeven op superviseniveau 2
EPA 3 Casusbespreking - Begeleiden, informeren en adviseren van patiënten en familie	2	Staflid of ouderejaars AIOS	Minimaal 2 afgegeven op superviseniveau 2

¹ Zie ook het Raamplan Artsopleiding: <https://www.nfu.nl/themas/de-professional-van-de-toekomst/opleiding-geneeskunde/raamplan-artsopleiding> of Leidraad Portfolio Schakeljaar: <https://students.uu.nl/gnk/geneeskunde-m/onderwijs/schakeljaar-jaar-3>

EPA 4 Observatie - Communiceren en samenwerken met collega's	2	Professional die de te beoordelen activiteit normaliter zelfstandig uitvoert	Minimaal 2 afgegeven op supervisieniveau 2
EPA 4 Casusbespreking - Communiceren en samenwerken met collega's	2	Stafid of ouderejaars AIOS	Minimaal 2 afgegeven op supervisieniveau 2
Patiëntpresentatie of Presentatie	1	Lokale begeleider	Minimaal 1 op verwacht niveau – formulier "patiëntpresentatie" of "presentatie"
Tussenbeoordeling ASAS	1	Stafid	Inclusief professioneel gedrag en voortgangsgesprek <u>Let op eisen*</u>
Eindbeoordeling ASAS	1	Stafid	Inclusief professioneel gedrag en bekwaamverklaring EPA's op vereiste supervisieniveau (2)
Eindbeoordeling Specialisme - UMCU Begeleider	1	Stafid UMCU	Bij enkele specialismes laat je naast de eindbeoordeling door de lokale begeleider een UMCU begeleider je eindbeoordeling bevestigen.
Eindformulier examinerator	1	gnk-asas@umcutrecht.nl	Voor vaststelling en verwerking in osiris van het resultaat.

De semiarts is de verantwoordelijke voor het tijdig plannen van activiteiten en de beoordeling voor het behalen van de EPA's.

Achtergrond EPA's

EPA staat voor Entrustable Professional Activity, dit begrip wordt sinds een aantal jaar gebruikt binnen de geneeskunde opleiding van de universiteit Utrecht. Een EPA is een taak die door een supervisor kan worden toevertrouwd aan de semiarts. De eindtermen van de geneeskunde opleiding zijn vertaald naar EPA's waarin beschreven wordt wat de semiarts doet op de werkvloer. Denk hierbij aan activiteiten zoals een anamnese, infuus prikken of ontslaggesprek.

Een EPA kent verschillende supervisie niveaus, voor de opleiding Geneeskunde zijn alleen niveau 0, 1 en 2 van belang. Niveau 0 betekent dat de student niet in staat is de EPA uit te voeren, ook niet met hulp van begeleiding. Niveau 1 betekent dat bij de activiteit de supervisor fysiek aanwezig in de ruimte is op het moment dat de semiarts de activiteit uitvoert en doet het al dan niet samen met de semiarts. Niveau 2 betekent dat de semiarts zelfstandig de activiteit kan uitvoeren en de supervisor ergens op de werkvloer aanwezig is en onmiddellijk beschikbaar kan zijn indien nodig.

Let op! Bij het beoordelen van een EPA maakt de beoordelaar een inschatting op welk supervisie niveau de semiarts handelt betreffende de geobserveerde handeling, dus niet of de semiarts de handeling zonder supervisor in de ruimte heeft uitgevoerd.

3. Kwaliteit en Veiligheid

Handboek Kwaliteit en Veiligheid

Het UMC Utrecht hecht veel waarde aan kwaliteit en veiligheid in de zorg. Hierom is voor alle studenten geneeskunde een Handboek Kwaliteit en veiligheid opgesteld. Het handboek Kwaliteit en Veiligheid is voor alle studenten geneeskunde verplichte kennis. Voor instanties die geneeskunde studenten van het UMC begeleiden gelden de lokale kwaliteits- en veiligheidsregels. Desondanks zijn de klinische handelingen uit het handboek wel geldend voor alle studenten.

Het handboek is te vinden op <https://students.uu.nl/gnk/geneeskunde-b/onderwijs/stages-coschappen/kwaliteit-en-veiligheid>

Klinische handelingen

Tijdens de ASAS zal de semiarts een groot deel van de tijd bezig zijn met klinische handelingen. Een deel van deze handelingen zal de semiarts zelfstandig kunnen uitvoeren, andere zal de semiarts onder directe supervisie uitvoeren en weer andere handelingen mogen helemaal niet door de semiarts worden uitgevoerd. (Zie hoofdstuk EPA's). Deze klinische handelingen en de vereiste supervisie niveaus zijn vastgelegd in het Handboek Kwaliteit en Veiligheid. Hierin vind men een lijst met algemene klinische handelingen en lijsten met vakspecifieke handelingen. Bij de start van de ASAS dient de student met de begeleider verwachtingen en afspraken betreffende klinische handelingen, van zowel de student als de begeleider, te bespreken.

Voorbehouden handelingen

Een deel van de klinische handelingen vallen onder de zogenaamde 'voorbehouden handelingen'. Voorbehouden handelingen zijn handelingen die onaanvaardbare risico's voor de gezondheid van de patiënt meebrengen, als ze door ondeskundige medewerkers worden uitgevoerd. Geneeskunde studenten kunnen bevoegd worden om voorbehouden handelingen uit te voeren mits er voldaan wordt aan de voorwaarden volgens de wet BIG. Dit komt neer op:

- Een student dient: a. daartoe een opdracht te hebben van een arts; b. indien de arts daarbij aanwijzingen heeft gegeven deze aanwijzingen op te volgen; c. zichzelf ervan vergewist te hebben dat hij beschikt over de bekwaamheid vereist voor het behoorlijk uitvoeren van de opdracht (onder de gegeven supervisie op niveau 1 of 2).
- De opdracht gevende arts dient: a. in gevallen waarin zulks redelijkerwijs nodig is aanwijzingen te geven omtrent het verrichten van de handeling en zich ervan te vergewissen dat toezicht door de opdrachtgever op het verrichten van de handeling en de mogelijkheid tot tussenkomst voldoende verzekerd zijn; b. redelijkerwijs te mogen aannemen dat de student aan wie hij de opdracht geeft beschikt over de bekwaamheid die vereist is voor het behoorlijk verrichten van de handeling (onder de gegeven supervisie op niveau 1 of 2).

Een zorgverlener is bekwaam als hij: (1) kennis heeft over de handeling, de technieken, het doel, de anatomie, de risico's, voor- en nazorg en eventuele complicaties; (2) vaardig is in het uitvoeren van de handeling en bijkomende activiteiten (bijvoorbeeld beslissen en informeren).

Voor meer informatie over klinische handelingen zie: <https://www.knmg.nl/advies-richtlijnen/dossiers/voorbehouden-handelingen.htm>

4. Werkvloer

Begeleiding

De semiarts werkt in het laatste jaar van de opleiding, ook wel Schakeljaar genoemd, toe naar het niveau van een beginnend arts-assistent. Om dit te bereiken moet de semiarts toenemend zelfstandig worden. Dit houdt in dat de directe begeleiding van de semiarts door een medisch specialist of een AIOS in het laatste jaar van de opleiding wordt gedaan. Voor op de werkvloer betekent dit dat de semiarts de patiënten van zaal, poli of SEH direct met de specialist bespreekt, en niet met de zaalarts. Verder van belang, is dat wanneer de semiarts op de polikliniek staat deze zelf patiënten ziet en alleen bij hoge uitzondering met de arts meeloopt en kijkt.

Eigen patiënten

De semiarts wordt geacht ervaring op te doen op de afdeling/zaal (uitzonderingen zoals sociale geneeskunde en huisarts daargelaten), belangrijk hierbij is dat de semiarts niet te veel patiënten op zich neemt zodat er genoeg ruimte blijft voor het leren van het vak. Dit in tegenstelling tot wanneer de semiarts alleen de productie en een soepele gang van zaken waarborgt op de afdeling. Afhankelijk van de complexiteit van de patiënten dient de hoeveelheid eigen patiënten afgestemd te worden met de lokale begeleider.

Begeleiding jongerejaars coassistenten

Als semiarts kan het zijn dat je jongerejaars coassistenten op de werkvloer hebt. Mogelijk zullen de coassistenten vragen om observaties, beoordelingen of feedback. Belangrijk hierbij is om feedback op een constructieve manier te geven. Je kan hierbij denken aan verschillende methodes die zijn langsgekomen tijdens je eigen coschappen of in het Startblok zoals de Pendleton Rules².

Naast de beoordelingen zal de semiarts fungeren als een rolmodel voor de coassistent, zij zullen bewust of onbewust kijken en nadoen hoe jij omgaat met patiënten, collega's en andere aspecten binnen jouw rol als semiarts. Dit betekent niet dat je alles perfect moet doen, ook wanneer je dingen op een minder goede manier uitvoert kan dit een belangrijke les zijn voor de semiarts en de coassistent die met je meekijkt.

Opdracht Onderwijsstraining

Tijdens het schakelaar moet je de opdracht casus bespreking en observatie uitvoeren. De semiarts stage is een goede mogelijkheid om deze te doen. Voor deze opdrachten bespreek je met een coassistent (of andere collega indien geen coassistenten aanwezig) een casusbespreking en een observatie. Zie voor uitgebreide uitleg Blackboard> Startblok> OWT - Onderwijsstraining> OWT opdrachten, formulieren en bijlagen> Opdrachten schakeljaar. Een reflectie op deze opdrachten zet je op Scorion (formulierenset Startblok).

---

² Zie: <https://cru-plus.nl/artsvanstraks/wp-content/uploads/2016/06/Pendleton-rules.pdf>

5. Bijlages

- Planning

Week	Wat?	Benodigd
1	Planning gesprek	Beschouwing en actieplan
2		
3		
4		
5		
6	Tussentijdse beoordeling	Beschouwing en actieplan Scorion formulier tussenbeoordeling en professioneel gedrag
7		
8		
9		
10		
11		
12	Eindbeoordeling	Beschouwing Scorion formulier Eindbeoordeling en professioneel gedrag

- **Aanwezigheid semiarts op de werkvloer**

Hieronder is hoofdstuk 7 uit het document Regeling positie coassistent geraadpleegd op 5-2022. Te vinden op <https://students.uu.nl/gnk/geneeskunde-m/praktische-zaken/regelingen-en-procedures>

7.1 Aanwezigheid van de student op de afdeling (cf Arbeidstijdenbesluit) Toelichting: In het Arbeidstijdenbesluit staan de regels omtrent aanwezigheidsdiensten op de afdeling. Voor studenten in de klinische praktijk gelden andere regels en verwachtingen dan tijdens niet-klinisch onderwijs. Verder dient elke coassistent zich te realiseren dat bij de inrichting van zijn/haar werkzaamheden rekening moet worden gehouden met de onregelmatige werktijden welke inherent zijn aan het klinische werk, alsmede de verschillen in de gemiddelde duur van de werkweek tussen de verschillende afdelingen. Bij onderstaande regelingen moet er rekening mee worden gehouden dat de terugkomdagen van de coschappen meetellen als werktijd en in zin vallen onder dit artikel. Een terugkomdag betreft in de regel 8 werkuren.

7.1.1 Er mag van worden uitgegaan dat aanwezigheidsdiensten (waarbij inbegrepen zijn pauzes en slaaperiodes) slechts bij uitzondering langer zijn dan 14 uur.

7.1.2 De maximaal gevraagde inzet van een coassistent is 46 uur per week, inclusief onderwijs en zelfstudie. Dit is meer dan de normstudielast van 40 uur waar de WHW van uitgaat. Dit surplus wordt verantwoord en noodzakelijk geacht in het kader van de medische opleiding.

7.1.3 Met 'dienst' wordt de tijd bedoeld die in een gezondheidszorginstelling wordt doorgebracht, danwel de tijd dat betrokkene voor de instelling beschikbaar is, begrensd door twee onafgebroken rusttijden. Voor een 'bereikbaarheidsdienst' gelden om deze reden in principe gelijke regels als voor een 'aanwezigheidsdienst'.

7.1.4 De coassistent kan niet worden verplicht tot het vervullen van een aanwezigheidsdienst langer dan 24 uur.

7.1.5 Na een aanwezigheidsdienst met een duur van meer dan 14 uur tot maximaal 24 uur volgt ter compensatie een periode vrij van 24 uur.

7.1.6 Per twee weken is in ieder geval een weekend vrij van diensten.

7.1.7 Een dienst in het weekend wordt gecompenseerd met een vrije dag door de week.

7.1.8 Indien de coassistenten werken in een schema van 12-uursdiensten, vervullen zij niet meer dan vier diensten in de week.

7.1.9 Bereikbaarheidsdiensten van maximaal 5 uur aansluitend aan de normale dagdienst worden gecompenseerd door een ochtend vrij.

7.1.10 Diensten op officiële feestdagen en op dagen die in de desbetreffende instelling als vrije dagen gelden dienen beschouwd te worden als weekenddiensten en worden ook als zodanig gecompenseerd. Ter bepaling of een dag een officiële feestdag is, gelden de regels van de instelling waar de coassistent op dat moment zijn coassistentenschap volgt.

7.1.11 Aan een coassistentenschap waarin de kerst- en nieuwjaarsperiode valt, zijn standaard twee vakantieweken toegevoegd. In overleg met de onderwijscoördinator van dat coassistentenschap wordt

bepaald wanneer deze vakantieweken in die periode (coassistenten plus twee weken) vallen. Hierbij geldt de regel dat de aanwezigheid van de coassistent in de kerst- en nieuwjaarsweek alleen dan gerechtvaardigd is als er in die periode voldoende leermomenten te verwachten zijn.

- Afwezigheid ASAS

Volgens de OER 2022-2023 geldt er een maximale afwezigheid van 2 dagen voor de gehele ASAS. Deze 2 “snipperdagen” dagen kunnen ingezet worden in het geval van ziekte of andere redenen en hoeven **niet** gecompenseerd te worden. De reden voor inzet van deze 2 snipperdagen hoeft niet overlegd te worden. De student dient de planning van deze 2 snipperdagen, overmacht situaties uitgezonderd, uiteraard wel af te stemmen met de lokale begeleider(s).

Let op: Deze afwezigheid mag niet vallen in de eerste of laatste week van de ASAS.

Bij afwezigheid van meer dan 2 dagen bepaalt de lokale begeleider (i.o.m. de examinator) hoe deze gemiste dagen kunnen worden gecompenseerd. Indien nodig kan de student verzocht worden om een overmachtsverklaring via de studieadviseurs aan te vragen.

Als voorbeeld:

- Indien een student tijdens de ASAS in totaal 2 dagen afwezig is door ziekte, maar verder de gehele ASAS aanwezig is, dan hoeven er geen dagen gecompenseerd te worden. De totale hoeveelheid afwezige dagen valt immers onder de 2 “snipperdagen”.
- Indien een student reeds 2 vrije “snipperdagen” heeft opgenomen (ongeacht de reden) en vervolgens tijdens de ASAS nog 1 dag ziek is, dan moet er 1 dag worden gecompenseerd.

- Parttime regels

De ASAS wordt fulltime aangeboden. Indien de student in aanmerking denkt te komen voor het parttime (80%) volgen van de ASAS dient de student hiervoor een verklaring via de studieadviseur te verkrijgen. Zonder akkoord van de studieadviseur kan de ASAS niet parttime worden gevolgd. Indien de student in aanmerking wil komen voor minder dan 80%, dan verloopt dit via de examencommissie. Een verzoek hiertoe doe je middels een formulier op deze site: [Examencommissie Geneeskunde - Geneeskunde \(M\) - Students UU](#) Ook met een parttime verklaring is het op sommige ASAS plekken niet haalbaar om een parttime ASAS aan te bieden. Het parttime volgen van een ASAS gebeurt dan ook altijd in onderling overleg.

- Vergoedingen

Voor coassistenten is in het CAO een onkostenvergoeding opgenomen. Voor coassistenten in het UMC kan je deze hier vinden: <https://students.uu.nl/gnk/geneeskunde-m/onderwijs/stages-coschappen/onkostenvergoeding-coassistenten>

Voor coassistenten in andere zorginstellingen dient de coassistent naar de onkostenregeling ter plaatse te informeren.

Naast onkosten kan de masterstudent een eenmalige reiskosten vergoeding aanvragen via: <https://students.uu.nl/gnk/geneeskunde-m/praktische-zaken/formulieren-en-verklaringen/tegemoetkoming-reis-en-verblijfskosten>